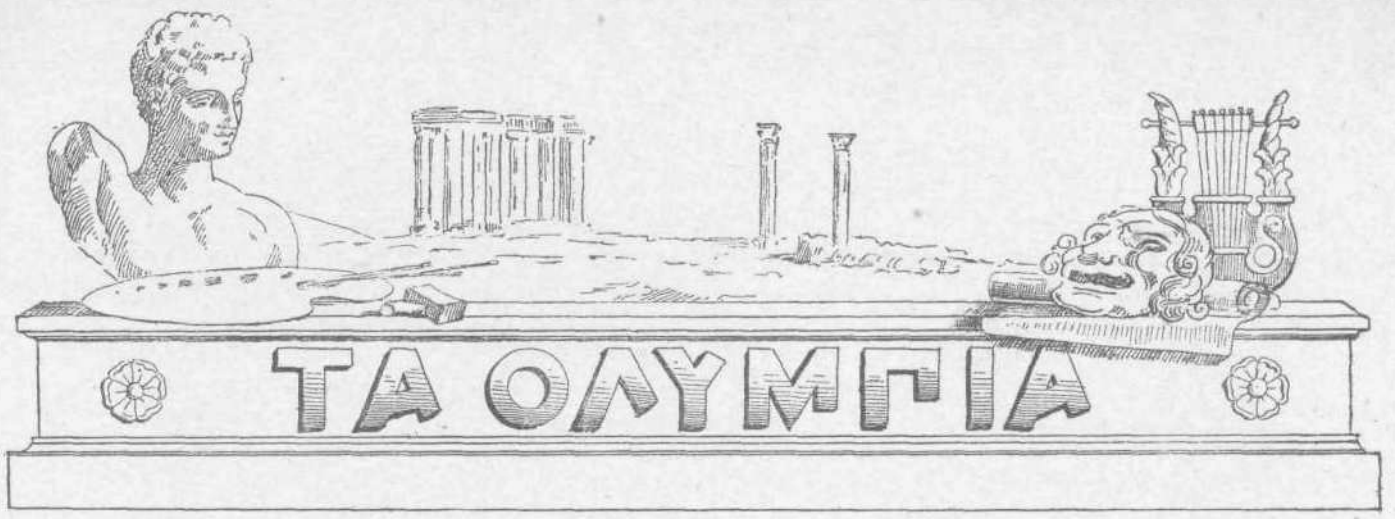

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΑΘΗΝΑΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ

ΑΘΗΝΑΙ 6 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1896 — 9 — ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΤΑ ΠΑΡΙΛΙΣΣΙΑ

ΑΘΗΝΑΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Το νέον ἔτος ἦλθεν· αἱ εὐχαὶ διεμοιράσθησαν μὲ πλησμονὴν εἰς χαρτιὰ κόκκινα, πράσινα, κίτρινα, εὐχαὶ διανομέων, δδοκαθαριστῶν, ὑδρονομέων, φανοκόρων, κωφαλάλων· τὰς ἐσάρωσαν ἤδη αἱ ὑπηρέτριαι ὁμοῦ μὲ τὰ συντρίμματα τῶν παιδικῶν ἀθυρμάτων, ὁμοῦ μὲ τὰ συντεθλασμένα καὶ κατερρυπωμένα παιγνιόχαρτα, τὰ ὁποῖα ἐδούλευσαν γενναίως ὑπὸ πᾶσαν στέγην, ὁμοῦ μὲ τὰ ξηρὰ φύλλα τῶν ἀνθέων, ἅτινα ἐχρησίμευσαν εἰς στολισμὸν τῶν κυριῶν καὶ δεσποινίδων, ὅσαι παρευρέθησαν ἐφέτος εἰς τὸν χορὸν τῶν Ἀνακτόρων, ἕνα τῶν λαμπροτέρων καὶ ζωηροτέρων ἐκ τῶν δοθέντων κατὰ τὰ τελευταῖα ταῦτα ἔτη. Τοιαύτη τοὐλάχιστον ὑπῆρξεν ἡ κοινὴ ὁμολογία τῶν προσκεκλημένων· ἀλλ' ἴσως καὶ ἡ χαρὰ ὅτι ἐπανελήφθησαν ἐφέτος αἱ χο-

ρευτικαὶ ἐσπερίδες τῶν Ἀνακτόρων συνετέλεσαν εἰς τὴν ἐντύπωσιν ταύτην. Διότι εἶνε τώρα μερικὰ χρόνια καθ' ἃ ἕνεκα πενθίμων συμβάντων καὶ ἕνεκα τῆς κοινῆς ἐν γένει δυσπραγίας αἱ ἑορταὶ ἦσαι σπάνιαι καὶ εἰς τὰ Ἀνάκτορα καὶ εἰς τοὺς ἰδιωτικοὺς οἴκους. Δὲν λέγομεν ὅτι οἱ προσκεκλημένοι θὰ ἐχόρευον ἐπὶ ἡφαιστείου, κατὰ τὴν ἱστορικὴν φράσιν, θὰ ἐχόρευον ὅμως ὑπὸ τοὺς γόους τῆς χρεωκοπίας, καὶ ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας, ὅπως λέγει καὶ ἡ κοινὴ παροιμία διὰ τὴν ἄρκτον, καὶ ὁ φαιδρότερος χορὸς θὰ προσελάμβανε χαρακτῆρα ὀπωσοῦν macabre.

Τώρα φαίνεται ὅτι ἐπανατέλλει νέα τάξις πραγμάτων καὶ ἀόριστός τις ἐλπὶς ἐπιπλανᾶται καὶ θωπεύει τὸ πνεῦμα μας ὅτι αἱ ῥανίδες τοῦ ἡγιασμένου ὕδατος, ἃς διασκορπίζει σήμερον πανταχοῦ τὸ ραντιστήριον τοῦ ἱερέως ἀποδιώκει ὁμοῦ μὲ τὰ πονηρὰ πνεύματα καὶ τὰς θλιβερὰς μερίμνας καὶ τοὺς ἀλγηνοὺς φόβους τοῦ προπαρελθόντος. Φεύγουν οἱ Καλλικάντζαροι καὶ ἔρχονται οἱ βουλευταί. Δηλαδὴ ὁ λόγος τὸ λέγει· ὄχι ὁ λόγος ὁ βασιλικός, διότι τοιοῦτος δὲν θὰ γείνῃ Τὸ Στέμμα ἀπὸ καιροῦ τηρεῖ ἀξιέπαινον φειδὼ καὶ περὶ τοὺς λόγους ἀκόμη καὶ ἡ ἔναρξις τῶν ἐργασιῶν τῆς ἐφετεινῆς συνόδου γενήσεται ὅλως τυπική. Ἐν τούτοις τὴν περιμένομεν ἀνυπομόνως διὰ ν' ἀνακτήσῃ τὸ κράτος της καὶ ἡ ληθαργοῦσα ἀπό τινος πολιτική, ἤτις θὰ δώσῃ ὀλίγην ζέσιν εἰς τὸν ὀργανισμόν μας, παγωμένον ἀπὸ τὰ ὑπερβόρια ψυχῆ καὶ ἀπὸ τὴν ἀφόρητον ὑγρασίαν τοῦ παρόντος δριμέως χειμῶνος. Ἀναμένονται λοιπὸν μετ' ἐνδιαφέροντος αἱ κοινοβουλευτικαὶ συζητήσεις ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ, τὸν ὁποῖον λέγεται ὅτι περιέκειρε γενναίως ὡς πρὸς τὰ ἔξοδα ὁ πρωθυπουργός, ἐπὶ τῶν διαπραγματεύσεων τοῦ συμβιβασμοῦ, αἵτινες λέγεται ὅτι βαίνουσιν αἰσίως, ἐπὶ τοῦ ἀκανθώδους ζητήματος τῆς ἐκδόσεως τοῦ Χαμερσταῖν, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ὁ ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν θὰ ἐμφανισθῇ θωρακισμένος μὲ τὸν μεγαλόσταυρον τοῦ Ἐρυθροῦ Ἀετοῦ, ὃν λέγεται ὅτι ἔλαβεν ἤδη ὡς ἀμοιβὴν ἀπὸ τὴν Γερμανικὴν κυβέρνησιν ἐπὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ ζητήματος καὶ ἐπὶ ἄλλων ἐπεισοδίων, ἅτινα ἐνδέχεται νὰ μᾶς παρουσιάσῃ ὁ ροῦς τῶν ἐργασιῶν. Εἰς ὅλ' αὐτὰ ὅμως φαίνεται ἐκ τῶν προτέρων ἐξησφαλισμένη ἡ νίκη τῆς κυβερνήσεως· ναὶ μὲν ὑπάρχουσιν οἱ ἀπαραίτητοι δυσηρεστημένοι καὶ ἴσως παραστῶμεν καὶ εἰς μερικὰ ἐπικίνδυνα ἅλματα μεταστάσεων, ἀλλ' οὐχ ἧττον ἀπομένει ἀκόμη συμπαγὴς καὶ ἐξωγκωμένη ἡ κυβερνητικὴ φαλαγξ, ἐνῷ μέχρι τοῦδε τοὐλαχιστον ἡ τετιμημένη καὶ διχονοοῦσα καὶ ἀκέραλος ἀντιπολίτευσις δὲν ἐφάνη συνισταμένη ὅπως ἀποτελέσῃ ἀξιόλογον ἐπιθετικὸν σῶμα καὶ ἑπομένως προμηνύονται ἀνίσχυροι οἱ μεμονωμένοι αὐτῆς ἀγῶνες.

Καὶ ἡ λέξις αὕτη μᾶς φέρει ἀκουσίως εἰς τὸ συβαριτικώτατον καὶ φλέγον μεθ' ὅλην τὴν παγεράν ἐποχὴν ζήτημα τῶν Ὀλυμπιακῶν ἀγώνων. Ἐν πρώτοις ὡς ἐκ τῆς κακοκαιρίας περιορίζεται ἐπαισθητῶς τὸ χρονικὸν διάστημα τῆς προπαρασκευαστικῆς ἐργασίας· ὁ δῆμος τίποτε δὲν ἔκαμεν ἀκόμη διὰ νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν πανήγυριν καὶ εἶνε ζήτημα ἂν θὰ κάμῃ, μὲ ὅλην τὴν καλὴν θέλησιν τοῦ νέου δημάρχου. Πάντα ταῦτα συνετέλεσαν, ὥστε νὰ ἐγερθῶσι δισταγμοὶ καὶ νὰ προκύψῃ καὶ αὕθις εἰς τὸ μέσον τὸ ζήτημα τῆς ἀναβολῆς. Ἀλλ' ὁ κ. Φιλήμων, ὅστις εἶνε ὁμολογουμένως ἡ ψυχὴ τῶν ἀγώνων καὶ ὁ γινώσκων ὑπὲρ πάντα ἄλλον καλλιον τὴν θέσιν τῶν πραγμάτων, ἐκηρύχθη καὶ αὖθις σφοδρῶς κατὰ πάσης ἀναβολῆς δηλώσας ἐν προσφάτῳ συνεντεύξει ὅτι τὰ πάντα θὰ ὦσιν ἕτοιμα ἐντὸς τῆς τεταγμένης προθεσμίας, ὅπως διεξαχθῶσιν ὅσον εἴόν τε εὐπρεπῶς καὶ ἐπιτυχῶς. Τὸ μόνον πρόσκομμα θὰ ἦτο ἡ ἐπελθοῦσα συνεπείᾳ τοῦ ἐπεισοδίου Κουμπερτὲν ἀντιζηλία μεταξὺ Γερμανῶν καὶ Γάλλων, ἥτις ὀλίγον ἔλειψε νὰ λάβῃ τὰς διαστάσεις τοῦ πρώτου διεθνοῦς ὀλυμπιακοῦ ἀγῶνος. Ἀλλὰ πιστεύεται ὅτι μετὰ τὰς δοθείσας ἐξηγήσεις, καὶ αὐτὸ τὸ σκάνδαλον ἐξομαλύνεται καὶ ἡ ἑορτὴ δὲν θ' ἀπολέσῃ ἕως τέλους τὸν εἰρηνικὸν χαρακτῆρά της.

ΠΕΡΙ ΑΝΘΕΩΝ[1]

Οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες, οἵτινες εἰς ὅλας τὰς ἐπισήμους στιγμὰς τοῦ βίου μετεχειρίζοντο τὰ ἄνθη ὡς ἀνεφέραμεν, εἰς τὰς θυσίας καὶ τοὺς γάμους καὶ τὰς ἑορτὰς καὶ τὰ συμπόσια εἰς τὰς κηδείας κτλ. καὶ παρὰ τοῖς ὁποίοις αἱ ἀνθοπώλιδες ἢ στεφηπλόκοι ἀπετέλουν ἰδίαν ταξιν, ἦτο ἀδύνατον νὰ μὴ μεταδώσωσι τὴν αἰσθητικήν των ταύτην καὶ τὸν ἔρωτα πρὸς τὰ ἐρατεινὰ ταῦτα τέκνα τοῦ ἡλίου καὶ εἰς τοὺς Ῥωμαίους. Οὗτοι δὲ εἰς τοιοῦτον βαθμὸν ἐπεξέτειναν τὴν χρῆσιν τῶν ἀνθέων καὶ τὴν ἀγάπην πρὸς ταῦτα, ὥστε ἐξ ὅλων τῶν μερῶν τῆς γῆς ἐφέροντο πρὸς πώλησιν εἰς τὴν ἀγορὰν τῆς Ῥώμης σπανια καὶ πολύτιμα ἄνθη καὶ μάλιστα εἰς ὥρας τοῦ ἔτους, καθ' ἃς δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ εὑρίσκωνται ταῦτα αὐτόθι πρόσφατα. Ἡ ἱστορία μάλιστα μᾶς παρέδωσε παραδείγματα χαρακτηριστικὰ τῆς πολυτελείας καὶ τῆς ἀληθοῦς ἀνθομανίας, ἥτις ἐνίοτε κατελάμβανε τοὺς αὐτοκράτορας καὶ ἥτις βεβαίως εἶχε τὴν πηγὴν αὐτῆς εἰς τὴν μοῦσαν τῶν ἀνθέων, ἥτις ἐκυριάρχει καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν πλουσίων βωμαίων. Οὕτω, λέγεται, ὅτι ὁ Νέρων διὰ τι δεῖπνον ἔφερε τὰ ἄνθη ἐξ Ἀλεξανδρείας ἐν καιρῷ χειμῶνος καὶ ὅτι ἐπλήρωσε διὰ ταῦτα τόνον χρυσοῦ. Ἄλλοτε ὁ αὐτὸς αὐτοκράτωρ κατεσκεύασεν ἑστιατόριον, οὗτινος οἱ τέσσαρες τοῖχοι ἐστρέφοντο διὰ μηχανισμοῦ περὶ τοὺς δαιτημόνας καὶ κατ' ἐναλλαγὴν ἀνεπαρίσταν τὰς τέσσαρας ὥρας τοῦ ἔτους. Ὅταν δὲ παρήρχετο ὁ τοῖχος τοῦ χειμῶνος. ἀντὶ χιόνος καὶ χαλάζης ἔπιπτεν ἐπὶ τῶν κεφαλῶν τῶν ἑστιωμένων βροχὴ ἄφθονος ἐκ ῥόδων καὶ ἄλλων ἀνθέων. Ἀλλὰ καὶ ὅταν αὐτὸς οὗτος προσεκαλεῖτο εἰς γεῦμα, εἶχε τὴν ἀξίωσιν ὁ ἑστιῶν νὰ ἔχῃ τὰ πάντα κεκαλυμμένα ὑπ' ἀνθέων, πίσακες δὲ περὶ τὴν τράπεζαν ν' ἀναρρίπτωσι ῥόδινον ὕδωρ.

Μετ' αὐτὸν ἕτερος αὐτοκράτωρ, ἐπίσης ἀπίστευς, σπάταλος καὶ παράφρων, ὅπως ὁ Νέρων, ὁ Ἡλιογάβαλος, διέταξεν ἐν τινι γεύματι νὰ ῥίψωμεν ἀπὸ τῆς ὀροφῆς ἐπὶ τῶν δαιτημόνων τοιοῦτον πλῆθος ἴων, ῥόδων, κρίνων, ναρκίσσων καὶ ὑακίνθων, ὥστε λέγεται ὅτι πολλοὶ τούτων δὲν ἠδυνήθησαν νὰ ἐξέλθωσι καταπλακωθέντες ὑπὸ τοῦ στρώματος τούτου καὶ ἀπέθανον, πλήρεις ἴσως εὐχαριστήσεως, διότι τοῦτο εὐηρέστει τὸν τύραννον ἢ καὶ διότι... εἶχον πλήρη τὸν στόμαχον.

Ἀλλὰ καὶ περὶ τῆς ματαιοδόξου βασιλίσσης τῆς Αἰγύπτου Κλεοπάτρας διηγοῦνται, ὅτι ὅπως δείξῃ τὴν ὑπεροχὴν αὐτῆς. ἀπέναντι ἄλλων ἐπίσης σπαταλῶν καὶ ματαίων μεγιστάνων, παρεσκεύασε γεῦμα ἐν αἰθούσῃ ἧς τὸ ἔδαφος εἰς πηχυαῖον βάθος κατεστρώθη διὰ ῥόδων, ἐπ' αὐτοῦ δὲ ἤπλωσε δίκτυον ἐφ' οὗ ἐστήθησαν αἱ τράπεζαι καὶ τὰ καθίσματα.

. . . . . .

Τὸ λεπτὸν αἴσθημα τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων πρὸς τὰ ἄνθη καὶ τὸν θαυμασμὸν τὸν ὁποῖον διήγειρεν εἰς αὐτοὺς ἡ καλλονὴ αὐτῶν καὶ ἡ χάρις βλέπομεν καὶ ἐκ τῶν μύθων ὅτ' ὧν ἡ ἑλληνικὴ φαντασία περιέβαλλε τὴν καταγωγὴν αὐτῶν. Ὀλίγα τινὰ παραδείγματα θὰ πείσωσιν ἡμᾶς περὶ τούτου.

Ὁ Νάρκισσος εἶνε ἄνθος θυμαστόν· φύεται ἐπὶ τοῦ λειμῶνος ἐφ' οὗ ἔπαιζεν ἡ Περσεφόνη μετὰ τῶν φιλαναῶν της, δρέπουσα διάφορα ἄλλα ἄνθη, εἶον κρόκκον καὶ ἴα, καὶ ἴριδας καὶ ὑακίνθους. Τὸ ἄνθος τοῦτο ὑψοῦται ἀπὸ τῆς γῆς μὲ ἑκατὸν κεφαλάς, εἰς τὴν θέαν αὐτοῦ ἐκπλήσσονται καὶ αὐτοὶ οἱ θεοί, ἡ δὲ ὀσμὴ πληροῖ τὸν εὐρὺν οὐρανόν. Ὅταν ἀνθεῖ ὁ νάρκισσος

γαῖα τε πᾶσ' ἐγέλασε καὶ ἁλμυρὸν οἶδμα θαλάσσης.

Ὁ νάρκισσος οὗτος παρήχθη ὡς ἑξῆς: Ἡ Ἥρα ἐξέλεξεν ὡς ἔμπιστον αὐτῆς φίλην τὴν ῥοιδρὰν καὶ χαρίεσσαν νύμφην τῶν ὀρέων Ἠχώ, πρὸς ἣν ἀνεκοίνου ὅλα αὐτῆς τὰ μυστικά, καὶ ἰδίως τὰ τῆς καρδίας. Ἀλλ' ἡ Ἠχὼ τὴν ἠπάτα. Συνενοεῖτο μετὰ τοῦ Διὸς καὶ ἐζήτει νὰ ἀποκρύψῃ ἀπὸ τῆς Ἥρας πολλοὺς κρυφίους δρόμους τοῦ συζύγου της.

Ὅταν π. χ. οὗτος κατήρχετο (οὐχὶ βεβαίως σπανίως) πρὸς ἐπίσκεψιν τῶν νυμφῶν τῶν ὀρέων, ἡ Ἠχὼ διηγουμένη εἰς τὴν Ἥραν διαφόρους φριδρὰς ἱστορίας παρέκλινε τὴν προσοχὴν αὐτῆς. ἀπὸ τῶν ἐνίοτε λίαν μακρῶν ἀπουσιῶν τοῦ ἀπίστου συζύγου· ἀλλ' ἡ Ἥρα παρετήρησεν, ἐπὶ τέλους τὸν δόλον καὶ πλήρης ὀργῆς ἀπεδίωξε τὴν Ἠχὼ ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἀφῄρεσεν ἀπ' αὐτῆς τὸν λόγον, ἐπιτρέψασα εἰς αὐτὴν κατὰ παράδοξον γυναικείαν ἰδιοτροπίαν ἐξ ἐπιεικίας νὰ ἐπαναλαμβάνῃ θρηνωδῶς μόνον τὰς τελευταίας συλλαβὰς ἢ τὰς τελευταίας λέξεις τῶν ὁμιλιῶν τῶν ἄλλων. Ἡ ἐξόριστος κατέφυγεν εἰς ἓν δάσος, ἔνθα μετά τινα χρόνον συνήντησεν ἀνθηρὸν καὶ εὐμορφώτατον νέον, τὸν υἱὸν ποταμοῦ τινος, ὀνομαζόμενον Νάρκισσον. Ὡς εἰκὸς ἡ Ἠχὼ πάραυτα κατελήφθη ὑπὸ σφοδροῦ ἔρωτος πρὸς αὐτόν, ἀλλ' ὁ Νάρκισσος δὲν ἀντεπεκρίθη ποσῶς εἰς τὸ αἴσθημα τῆς σχεδὸν βωβῆς ταύτης νύμφης. Τότε ἡ Ἠχὼ ἐζήτησε παρὰ τῶν θεῶν εὐσπλαγχνίαν καὶ ἐκδίκησιν, καὶ ἰδοὺ ὁ Νάρκισσος πίνων ἀπὸ πηγῆς τινος βλέπει τὴν ἰδίαν μορφὴν ἐντὸς τοῦ ὕδατος καὶ καταλαμβάνεται ὑπὸ ἔρωτος δεινοῦ πρὸς αὐτήν. Τόσῳ δὲ ὁ ἔρως οὗτος διηνεκῶς κατέτηκεν αὐτὸν ὥστε οἱ θεοὶ βλέποντες τὴν βραδεῖαν ταύτην καταστροφὴν εὐσπλαγχνίσθησαν αὐτὸν καὶ τὸν μετεμόρφωσαν εἰς τὸ ὁμώνυμον ἄνθος.

Ἂν καὶ τὸ ῥόδον δὲν εἶνε φυτὸν ἑλληνικόν, κατὰ πᾶσαν πιθανότητα, ἀλλ' ἦλθε μετὰ τὴν Ὁμηρικὴν ἐποχὴν εἰς τὴν Ἑλλάδα (μέχρι τότε ἦτο γνωστὸν μόνον ἐξ ἀκοῆς καὶ ἐκ τοῦ ἐλαίου τοῦ ἐξαγομένου ἐξ αὐτοῦ, τὸ ὁποῖον ἤρχετο ἐκ τῆς Ἀσίας) ἔχομεν ὡραῖον μύθον περὶ τῆς αἰτίας δι' ἣν τὸ ῥόδον εἶνε ἐρυθρόν. Ὁ ὡραῖος Ἄδωνις, ὁ ἐραστὴς τῆς Ἀφροδίτης, διώκων ποτὲ κάπρον ἄγριον ἔρριψε κατ' αὐτοῦ τὸ ἀκόντιον, ἀποτυχὼν δὲ ἐπληγώθη θανασίμως ὑπὸ τοῦ κατ' αὐτοῦ ἐφορμήσαντος ζῴου. Ἡ Ἀφροδίτη ἀπωλέσασα αὐτὸν ἔτρεξε πάραυτα διὰ τῶν πυκνῶν δασῶν πλήρης ἀπελπισίας καὶ λύσασα τοὺς πλοκάμους καὶ ἀσάνδαλος καὶ πενθαλέα ἀνεζήτει αὐτὸν διὰ τῶν ὀρυμῶν. Ἀλλ' ἐνῷ διήρχετο διὰ τῶν λευκῶν ῥοδῶν καὶ τῶν ἀκανθωδῶν θάμνων αἱ ἄκανθαι αὐτῶν καθήμαζον τοὺς πόδας της καὶ τὸ αἷμα ἔσταζεν ἐπὶ τῆς γῆς. Τούτου τοῦ αἵματος σταγόνες πεσοῦσαι ἐπὶ τῶν λευκῶν ῥόδων ἔβαψαν αὐτὰ ἐρυθρά, ἔκτοτε δὲ ἐμίγη τὸ λευκὸν χρῶμα μετὰ τοῦ ἐρυθροῦ καὶ τὸ ῥόδον εὐφραίνει θεοὺς καὶ ἀνθρώπους. Κατ' ἄλλον μύθον τὸ ῥόδον ἐπλάσθη ὑπὸ τῆς Ἀφροδίτης ἐκ τοῦ αἵματος τοῦ Ἀδώνιδος.

Ὁμοία περίπου εἶνε καὶ ἡ προέλευσις τοῦ ὑακίνθου. Ὁ Ἀπόλλων ἦτο φίλος τοῦ νέου Ὑακίνθου, ὅστις ὄχι μόνον εἶχεν ἐκτακτον κάλλος ἀλλ' ἦτο καὶ ἀγαθὸς καὶ γενναῖος, διὸ καὶ ὁ θεὸς συχνάκις ἐπαιζε μετ' αὐτοῦ. Ἡμέραν τινὰ ὅμως κατὰ τὸ παιγνίδιον τῆς δισκοβολίας παρεκλίνας ὁ δίσκος τοῦ σκοποῦ, πλήττει τὸν Ὑακίνθον κατὰ τὸ μέτωπον καὶ τοῦ διανοίγει μέγα καὶ διαχάσκον τραῦμα ἐπ' αὐτοῦ. Ὁ Ἀπόλλων ῥίπτεται ἀπαρηγόρητος ἐπ' αὐτοῦ ἀλλὰ μάτην ζητεῖ νὰ δώσῃ εἰς αὐτὸν ζωήν. Ὁ Ὑακίνθος μετ' ὀλίγας ὥρας ἦτο νεκρός. Τότε ὁ Ἀπόλλων πρὸς παρηγορίαν καὶ πρὸς αἰωνίαν τέρψιν τῶν ἀνθρώπων μετεμόρφωσε τὸ ἐκ τοῦ τραύματος χυθὲν αἷμα εἰς τὸν εὐώδη ὑάκινθον.

Ἀναλογιζόμενοι ὅτι τὰ φυτὰ δὲν δύνανται νὰ ζήσωσιν ἄνευ τοῦ ἡλιακοῦ φωτὸς καὶ ἑπομένως ὅτι ἄνευ αὐτοῦ δὲν δύνανται νὰ ἀναπτύξωσιν ἄνθη, κατανοοῦμεν τὴν βαθεῖαν ἔννοιαν τοῦ μύθου τούτου. Ἅπας ὁ ἐαρινὸς μέγας κάλαθος τῆς φύσεως ἐν ᾧ αὕτη δι' ἀνοικτῆς χειρὸς καὶ μετὰ σπαταλῆς ἔρριψεν ὅλα τὰ χρώματα καὶ ὅλας τὰς ἀρωματικὰς πνοὰς τῶν ποικίλων ἀνθέων μὴ δὲν προέρχονται ἐκ τῆς ὁράσεως τῶν ἀκτίνων τοῦ Ἀπόλλωνος αἵτινες δι' ὅλης τῆς ἡμέρας παίζουσαι μετὰ τῶν φυτῶν μεταμορφοῦσι τὰ φύλλα αὐτῶν εἰς τὰ ἡδύχροα ἄνθη μετὰ τῶν μεθυστικῶν αὐτῶν ὀσμῶν ;

Σπ. Μηλιαρακης

[1] Σημ. Δ. «Ὁλ.» Ἐρέτος ἡ αἴθουσα τοῦ «Παρνασσοῦ» ὑπῆρξε τὸ ζωντανὸν κέντρον τῆς παρ' ἡμῖν φιλολογικῆς κινήσεως, χάρις εἰς τὰς αὐξόθι γενομένας ἐπαγωγοὺς διαλέξεις. Πολλὰ ἐξ αὐτῶν τὰ τερπνὰ ἠρύσθησαν τὰ «Ὀλύμπια» τῇ εὐμενείᾳ τῶν συγγραφέων, σήμερον δὲ πάλιν παραθέτομεν περικοπὰς ἐκ τῆς χαριεστάτης «Περὶ Ἀνθέων» διαλέξεως τοῦ καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου κ. Σπυρ. Μηλιαράκη καὶ ἓν ἀπόσπασμα ἐκ τῆς τοῦ κ. Ἀλεξ. Φιλαδελφέως πραγματευθέντος μετὰ πολλῆς ἐμβριθείας τὸ σπουδαῖον θέμα περὶ τῆς ζωγραφικῆς παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἕλλησιν.

ΧΙΟΝΙΣΜΕΝΗ ΝΕΚΡΗ

Θολὸς καὶ σκεπασμένος οὐρανὸς
στέλνει στὴ γῆ τὴν ἀνεμοδαρμένη
τὴν πουπουλένια κι' ἄσπρη του βροχὴ
σὰν συννεφιά, θαρρεῖς, κομματιασμένη.

*

Ὁ ἄνεμος σφυρίζει καὶ κυλᾷ
μέσ' τὴς πλατειὲς ἀγκάλες του τὸ χιόνι
καὶ κόβει κάθε ὁλόλευκη κλωστὴ
ποῦ σκέπασμα λευκὸ στο χῶμα στρώνει.

*

Ἀκοῦω τὴς καμπάνες τὴς βραχνὲς
τοὺς μετρημένους χτύπους νὰ μετρᾶνε...
Ἀπ' τὴν μικρὴ ψηλὰ τὴν ἐκκλησιὰ
λείψανο κάποιο ἐσήκωσαν καὶ πᾶνε.

*

Περνοῦνε μπρός μου· τρέχω γιὰ νὰ ἰδῶ,
εἶνε γλυκειὰ παρθένα ποῦ τὴ φέρνουν,
στὰ σάβανα χιονίζει τὰ λευκὰ
κι' ἄσπρα ἄσπρα πεζὸ πολλὴ ἐκεῖνα πέρνουν

*

Μὲ κλάμματα, ψαλμούς, τρέχουν γοργὰ
νὰ κρύψουν τὴ νεκρὴ τὴ χιονισμένη
ποῦ τὴ λυπᾶται ὁ ἄσπρος οὐρανὸς
καὶ μὲ τ' ἀγνὰ λουλούδια του τὴ ραίνει.

*

Ἀνοίγει ὁ τάφος στόμα φοβερό . . .
Τὴν κρύβουν στὸ σκοτάδι τοῦ θανάτου . . .
Τί κρίμα στὰ λουλούδια τ' οὐρανοῦ
ποῦ θάφτηκαν μαζύ της ἐδῶ κάτου !

Ζ. Δ. Παπαντωνιου

ΘΕΑΤΡΙΚΑ ΠΕΡΙΕΡΓΑ

Ὅτε ὁ διάσημος μουσουργὸς Ἀλεβὺ ἔγραφε τὰ μέρη τῆς ὀρχήστρας τοῦ μελοδραματός του οἱ Σωματοφύλακες τῆς Βασιλίσσης, ἤκουσεν αἴφνης εἰς τὴν αὐλὴν κάποιον ᾄδοντα ἕνα ἦχον τοῦ ἔργου τούτου, τὸ ὁποῖον ἀκόμη δὲν εἶχε παρασταθῆ.

Ἐκπλαγεὶς κατ' ἀρχάς, ἀκροᾶται μετὰ προσοχῆς καὶ πείθεται ὅτι ὁ ἦχος εἶνε τῷ ὄντι ἐκ τοῦ μελοδραματός του. Τότε ἀθυμία καὶ ἀπελπισία καταλαμβάνει τὴν ψυχήν του. Λοιπὸν ὁ ἦχος δὲν εἶνε ἰδικός του, ἀφοῦ εἶνε γνωστός! Λοιπὸν ἀντὶ νὰ συνθέσῃ ἰδικόν του ἔργον, ἐπλανήθη ἐξ ἀορίστου ἀναμνήσεως καὶ ἀντέγραψε ξένον! Καὶ τὸ μελόδραμά του πιθανὸν νὰ περιέχῃ ἀρκετοὺς τοιούτους, ἀκουσίους σφετερισμούς. Ἄρα ἔχασε τὴν ἐμπνευσίν του!... Κατέρχεται ὁ καλλιτέχνης μετὰ σπουδῆς, ἐξετάζει, εὑρίσκει τὸν ἦχον, ὅστις ἦτο κοσμηματογράφος τις καὶ τὸν ἐρωτᾷ μετὰ συγκινήσεως ποῦ ἤκουσεν αὐτὸ τὸ ἆσμα.

— Δὲν εἰξεύρω ἀπὸ ποῖον μελόδραμα εἶνε, ἀπήντησεν ὁ τεχνίτης. Τὸ ἤκουσα εἰς τὸ θέατρον τοῦ Κωμικοῦ Μελοδραματος, πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν, ὅτε εἰργαζόμην ἐκεῖ εἰς τὴν ἐπισκευὴν τῆς αἰθούσης, ἐνῷ ἐγίνοντο αἱ δοκιμαὶ ἑνὸς μελοδράματος.

Ὁ Ἀλεβὺ ἀνέπνευσε διότι τὸ δοκιμαζόμενον μελόδραμα ἦτο ἀκριβῶς τὸ ἰδικόν του καὶ ἀπὸ τὴν χαρὰν του ὀλίγον ἔλειψε νὰ ἐναγκαλισθῇ καὶ ν' ἀσπασθῇ τὸν κοσμηματογράφον.

. .

Ὅτε ὁ Νέστωρ Ροκεπλὰν ἦτο διευθυντὴς τοῦ παρισινοῦ θεάτρου τῶν Ποικιλιῶν, ἐνεφανίσθη πρὸς αὐτὸν δραματικός τις συγγραφεὺς ζητῶν νὰ τοῦ ἀναγνώσῃ ἓν νέον ἔργον του. Ὁ Ροκεπλὰν προσεπάθησε ν' ἀποφύγῃ τὴν βάσανον, ἀλλ' ὁ συγγραφεὺς ἐπέμεινε πολὺ καὶ ἐδέησε νὰ ὑποστῇ τὴν ἀνάγνωσιν, τάξας ὅμως ὡς ἀνώτατον ὅριον διαρκείας τῆς ἀκροάσεως ὅσον ἤθελε διαρκέσει τὸ σιγάρον τὸ ὁποῖον ἐκάπνιζεν. Ὁ συγγραφεὺς ἐπελήφθη τῆς ἀναγνώσεως μετὰ σπουδῆς διὰ νὰ προφθάσῃ, καὶ ἕνεκα τούτου, ἐπειδὴ ἦτο βραδύγλωσσος, ἐτραύλιζεν ὑπερβολικά.

— Ἐξαίρετα, εἶπεν ὁ Ροκεπλὰν μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν· αὐτὴ ἡ ἰδέα τοῦ νὰ τραυλίζουν ὅλα τὰ πρόσωπα τοῦ δράματος εἶνε πρωτότυπος καὶ ἠμπορεῖ νὰ κάμῃ πολλὴν ἐντύπωσιν εἰς τὸ θέατρον· δίχομαι τὸ ἔργον σου.

— Μὰ δὲν τραυλίζουν τὰ πρόσωπα τοῦ δράματος, παρετήρησεν ὁ συγγραφεύς· ἐγὼ εἶμαι ὁποῦ τραυλίζω.

— Ἀ! τότε δὲν μοῦ κάμνει· δὲν ἔχει πλέον ἐνδιαφέρον τὸ ἔργον σου.

ΤΑ ΠΑΡΙΛΙΣΣΙΑ

Β'

Ἡ πεσοῦσα στήλη.—Ἡ θύελλα τῆς 14 Ὀκτωβρίου 1852.—Ζημίαι ἐντὸς τῆς πόλεως.—Ὁ λιμὴν Πειραιῶς.—Ἡ κορβέττα «Δουδοβίκος». —Ὁ δοῦπος καὶ οἱ σεισμοί.—Τὸ παράπονον τῶν Καρυατίδων.—Τὰ ἄρθρα τῶν ἐφημερίδων.—Ἓν ἐπίγραμμα.—Τὰ ἔτη τῶν συμφορῶν.—Τὸ ναυάγιον τῆς «Ἀμαλίας».—Τὰ πυροτεχνήματα καὶ αἱ οἰκογένειαι.—Τὸ αἰώνιον ρουσφέτι—Ναυάγιον.—Ὑπουργὸς καὶ δήμαρχος.—Δρ. 1.65.—Ἡ κάμηλος καὶ ὁ κώνωψ.

ΕΝ τῶν ἀντικειμένων τῶν ἐπισυρόντων τὴν προσοχὴν καὶ τὸ ἐνδιαφέρον παντὸς ἐπιχειροῦντος ἐκδρομὴν ἀνὰ τὰς ὄχθας τοῦ Ἰλισσοῦ εἶνε καὶ ἡ πεπτωκυῖα στήλη τοῦ Ὀλυμπείου. Ἐνῷ αἱ ἄλλαι ἀδελφαί της, κολοβωμέναι μὲν καὶ ἠκρωτηριασμέναι ἵστανται ἀκόμη ὄρθιαι, στιβαραί, ἀλύγιστοι ὑπὸ τὸ βάρος τῶν αἰώνων, ὑποβαστάζουσαι εἰσέτι τμήματα τῶν τεραστίων ἐπιστυλίων, ἐφ' ὧν εἶχε συλλάβει ἄλλοτε τὴν παράδοξον ἰδέαν νὰ πήξῃ τὸ ἀσκητήριόν του ὁ περίεργος στυλίτης Δερβίσης κατὰ τὸν παρελθόντα αἰῶνα, ἡ πεσοῦσα κατάκειται χαμαὶ μὲ τοὺς ὑπερμεγέθεις σπονδύλους ἐξηρθρωμένους, παριστῶσα ζωντανὴν τὴν εἰκόνα μεγαλείου καταπεσόντος καὶ συντετριμμένου, ὁμοίου πρὸς νεκρὸν γίγαντος, ἐξ ἐκείνων οὓς ἠσμενίζετο νὰ πλάττῃ ἡ φαντασία τοῦ Ἀριστοτ.

Πῶς καὶ πότε κατέπεσε καὶ ἐκ τίνος ἀφορμῆς, θ' ἀφηγηθῶμεν ὀλίγων, ἱκανοποιοῦντες τὴν περιέργειαν τῶν ἀγνοούντων τὸ συμβάν.

Χεὶρ ἀνθρώπου δὲν κατέρριψε τὸν μαρμάρινον κολοσσόν· ἡ πτῶσις προῆλθεν ἐκ φοβερᾶς λαίλαπος ἐγερθείσης τὴν νύκτα τῆς 14 Ὀκτωβρίου 1852 καὶ τῆς ὁποίας ἡ ὁρμὴ δύναται νὰ ὑπολογισθῇ ἐξ αὐτοῦ τούτου τοῦ γεγονότος, ὅτι ἴσχυσε νὰ καταρρίψῃ τοιοῦτον ὄγκον. Κατὰ τὴν φοβερὰν ἐκείνην νύκτα ἐνέσκηψε θύελλα ἐκ τῶν δεινοτάτων ὅσαι ἐξερραγησάν ποτε ὑπὸ τὸν συνήθως τόσον εὔδιον οὐρανὸν τῆς Ἀττικῆς. Ἰδοὺ πῶς περιγράφουσιν αὐτὴν αἱ ἐφημερίδες τῆς ἐποχῆς.

Ἡ *Ἀθηνᾶ* εἰς τὸ φύλλον τῆς 18 Ὀκτωβρίου ἔγραφεν:

«Τὴν νύκτα τῆς 14 τρ. μηνὸς ἐνέσκηψεν εἰς Ἀττικὴν δεινὸς λαίλαψ, οἷον δὲν ἐνθυμοῦνται ποτε οἱ κάτοικοι. Ἀπὸ τῆς 6 μ.μ. ἤρχισε νὰ πνέῃ σφοδρὸς ἄνεμος μὲ ραγδαιοτάτην βροχήν. Ἀλλ' ἀπὸ τῆς 9 μέχρι τῆς 11 ½ κατήντησε τόσῳ βιαία, ὥστε οἱ ἄνθρωποι δὲν ἐτόλμων οὐδὲ τῶν οἰκιῶν των νὰ ἐξέλθωσιν. Τὰ δυστυχήματα τὰ ὁποῖα ἐπέφερεν ὁ ἄνεμος οὗτος εἶνε ἀνυπολόγιστα. Διὰ νὰ λάβῃ τις ἰδέαν τοῦ κακοῦ, ἀρκεῖ νὰ μάθῃ ὅτι δένδρα πανάρχαια ἐξερριζώθησαν, οἱ ἐλαιῶνες κατεστράφησαν καὶ λίθος ἐπὶ λίθου δὲν ἔμεινεν. Αἱ δύο κυπάρισσοι αἱ ἀπέναντι τοῦ Μενδρεσὲ καὶ τοῦ ταχυδρομείου καὶ ὁ πλάτανος τῆς ἀγορᾶς ἐξερριζώθησαν καὶ παρέχουσιν εἰς τὸν διαβάτην λυπηρὸν θέαμα. Οἱ φανοὶ τῆς πόλεως κατεσυντρίβησαν καὶ τὰ λείψανα αὐτῶν εὑρέθησαν τὴν πρωΐαν διεσκορπισμένα τῇδε κἀκεῖσε. Ὁ βασιλικὸς κῆπος κἀκεῖνος τὰ Ἀνάκτορα ὑπέστησαν ζημίαν ἐπέκεινα τῶν 100 χιλ. δραχμῶν».

Τὸ τελευταῖον τοῦτο ὅμως δὲν ἦτο ἀκριβές, καὶ ὡς ἀναφέρει ἡ αὐτὴ ἐφημερὶς ἐν νεωτέρῳ φύλλῳ, ἡ ζημία ἦτο ἐλαχίστη εἰς τ' Ἀνάκτορα, περιορισθεῖσα εὐτυχῶς εἰς μικρὰν βλάβην τῆς στέγης καὶ εἰς τὴν ἐκρίζωσιν μερικῶν δένδρων τοῦ κήπου. Καὶ ἄλλοι ὅμως ζημίαι συνέβησαν ἐκτὸς τῶν ἄνωθι ἀναφερομένων· διάφορα δημόσια καὶ ἰδιωτικὰ οἰκοδομήματα ἐβλάβησαν ἐπαισθητῶς, ἀπειράριθμοι ὅλοι τῶν οἰκιῶν συνετρίβησαν, ἔπαθεν δὲ καὶ αἱ στέγαι τῶν δύο ἐγγὺς κειμένων ναῶν, τοῦ ρωσσικοῦ καὶ τοῦ τῶν Διαμαρτυρομένων, καὶ τῆς μὲν πρώτης ἐδιπλώθη ὁ μόλυβδος τοῦ θόλου, τῆς δὲ δευτέρας ἀπεσπάσθη ὅλον τὸ ἐκ λιθίνων πλακῶν συνδεδεμένον κάλυμμα. Ὁ *Αἰὼν* προσθέτει ὅτι κατὰ τὴν ὥραν τῆς θυέλλης συνέβησαν καὶ δύο ἐλαφροὶ σεισμοί.

Εἰς τὸν Πειραιᾶ ἡ καταστροφὴ ὑπῆρξεν ἔτι μεγαλειτέρα, διότι ἐκεῖ ἡ μανία τῆς θυέλλης ἔσχε καὶ ἀνθρώπινα θύματα. Ἰδοὺ πῶς περιγράφει τὰ ἐκεῖ γενόμενα ὁ *Αἰὼν*, ἐν τῷ φύλλῳ τῆς 15 Ὀκτωβρίου:

«... Ἐν τῷ ἀσφαλεῖ λιμένι τοῦ Πειραιῶς κατὰ τὰς ἐπισήμους πληροφορίας ὑπὲρ τοὺς 30 λέμβους καὶ ἄλλα ἰσάριθμα πλοιάρια ἱστιοφόρα ἐθραύσθησαν. Ὡσαύτως ἐτινάχθησαν εἰς τὴν ξηρὰν ἕτερα 4 μεγάλα πλοῖα, ἐξ ὧν τὸ ἓν 16000 κοιλῶν, φορτωμένον σῖτον ἐθραύσθη. Τούτου ὁ πλοίαρχος εὑρέθη σήμερον τὴν πρωΐαν κεχωσμένος ὑπὸ τὴν ἄμμον τῆς παραλίας, τεθραυσμένην φέρων τὴν κεφαλὴν καὶ ἐξωρυγμένον ἕνα τῶν ὀφθαλμῶν του. Τὸ σιδηροῦν Γαλλικὸν ταχυδρομικὸν ἀτμόπλοιον ἐρρίφθη ἐπίσης πρὸς τὴν ξηράν, ἀλλ' ἐλπίζεται ἡ ζημία του ὄχι μεγάλη. Τὸ δὲ αὐστριακὸν ἀτμόπλοιον ἀναχωρήσαν χθὲς τὴν ἑσπέραν διὰ Σῦρον, ἅμα εἶδε τὴν τρικυμίαν ἐσώθη προφθάσαν νὰ ὀπισθοδρομήσῃ εἰς Ἀμπελάκια, ὅθεν ἀνεχώρησε σήμερον πρωΐαν.

»Ἡ κορβέττα *Δουδοβίκος* ἠγκυροβολημένη ἐντὸς τοῦ λιμένος, ἀφοῦ ἔρριψε τρεῖς ἀγκύρας, διέτρεξε τόσον κίνδυνον, ὥστε συμβούλια ἐγένοντο παρὰ τῶν ἀξιωματικῶν διὰ νὰ κόψωσι τὰ κατάρτια πρὸς σωτηρίαν τοῦ σκάφους. Ἀλλὰ χάριτι θείᾳ οὐδεμίαν ἔπαθε ζημίαν, διότι κατεβίβασαν ἀπὸ τὰ κατάρτια ὅλα ὅσα ἠδύναντο.

»Δύο ἐμπορικὰ πλοῖα ἰβρίκια ἠγκυροβολημένα ἔξωθεν τοῦ λιμένος ἐνηυαγησαν. Τὸ ἓν ἦτο τοῦ Γουργούρη, Γαλαξειδιώτου κενόν, τὸ δὲ Πετσιωτικὸν τοῦ Γκίνη μὲ φορτίον σῖτου δι' Ἀγγλίαν. Ἡ λέμβος ἄλλου πλοίου, τοῦ κ. Ν. Χ. Ἀναργύρου ἔδραμεν εἰς βοήθειαν τοῦ κινδυνεύοντος πλοίου· ἀλλ' ἀνετράπη καὶ ὁ πλοίαρχος Γεώργιος Μπάτας ἐπνίγη· οἱ δὲ ναῦται κακῶς ἔχοντες διεσώθησαν.

»Τὸ Γαλλικὸν ταχυδρομικὸν ἀτμόπλοιον ἐκάθητεν εἰς τὸν Μῶλον. Εἰς τὸ μέρος τοῦτο ὁ πυθμὴν τῆς θαλάσσης εἶνε λασπώδης καὶ τοιουτοτρόπως δὲν ἔπαθε ζημίαν... Ἕως 30 μικροκαΐκα μὲ φορτία καὶ κενὰ ἔπαθον ζημίας. Τινὰ ἐξ αὐτῶν κατεστράφησαν

»Ἕως 30 λέμβοι πορθμιαῖαι ἐρρίφθησαν ἐπὶ τῆς προκυμαίας, ἥτις δὲν ἦτο εἰμὴ πέλαγος.

»Μεγάλη βλάβη ἐγένετο εἰς τὰς οἰκίας».

Κατὰ ποίαν ἀκριβῶς ὥραν ἔπεσεν ἡ στήλη; ἠκούσθη ἀρά γε ὁ δοῦπος τοῦ καταπεσόντος τεραστίου ἐκείνου ὄγκου ὑπὸ τῶν παροικούντων ἢ ἐχάθη ἀναμιχθεὶς μὲ τὸν καταχθόνιον πάταγον τῆς ἀνεμοζάλης; Μήπως οἱ σεισμοὶ οὓς ἀναφέρει ὁ *Αἰὼν* ὑπῆρξαν ὁ ἀντίκτυπος ὁ παραχθεὶς ἐκ τῆς πτώσεως καὶ αἰσθητὸς γενόμενος εἰς τοὺς ἐγγύτερον οἰκοῦντας; Ἄδηλον. Ἀλλὰ τὴν ἑπομένην ὅτε ἐγνώσθη τὸ συμβὰν ἡ ἐντύπωσις ὑπῆρξε θλιβερωτάτη πάντες σχεδὸν οἱ κάτοικοι τῶν Ἀθηνῶν ἔσπευσαν ἐπὶ τόπου καὶ περίλυποι περιεργάζοντο τὸν καταπεσόντα κολοσσόν. Φρουρὸς ἐτάχθη ἐκεῖ ἀμέσως εἰς ἀπόμαχος καὶ μία μερὶς τοῦ τύπου, ἡ ἀντιπολιτευομένη, ἀφοῦ εὗρεν ἀφορμὴν ἐκ τοῦ γεγονότος τουτου νὰ ψέξῃ τὴν κυβέρνησιν, ἀποδίδουσα αὐτὸ «εἰς τὴν ἀκηδίαν καὶ περὶ τὰ καλὰ καὶ ἀρχαῖα μικρὰν ἐπίβλεψιν τῶν ἀρχόντων μας», ἀπήτησε νὰ φροντίσῃ ἡ κυβέρνησις περὶ τῆς διασώσεως τῶν σεβασμίων ἐκείνων λειψάνων, ἅτινα ὑπέστησαν φθορὰν ἐκ τῆς καταπτώσεως, ἀπὸ τῆς προσεχοῦς βεβηλώσεως καὶ κολοβώσεως. Ὁ *Αἰὼν* ἔκτοτε ἠυχήθη νὰ περιφραχθῇ ὁ χῶρος διὰ κιγκλίδων. Φεῦ! ἔμελλον νὰ παρέλθωσι πεντήκοντα περίπου ἔτη καὶ νὰ δεχθῇ τὰς ὕβρεις δύο γενεῶν ἡ πεσοῦσα στήλη ἕως νὰ ἐκπληρωθῇ ἡ εὐσεβὴς αὕτη εὐχή.

Ἀγνοοῦμεν ἂν ἠκούσθησαν τὴν νύκτα γοερὰ παράπονα τῶν ἀπομεινασῶν ὠώων στηλῶν διὰ τὴν συμφορὰν τῆς πεσούσης ἀδελφῆς των ὅπως τῶν Καρυατίδων τοῦ Ἐρεχθείου—τοῦ ὁποίου, ἐν παρόδῳ σημειοῦμεν ὅτι, κατὰ τὰς πληροφορίας τῶν ἐφημερίδων, ἐβλάβησαν δύο στῆλαι ὑπὸ τῆς θυέλλης — κατὰ τὴν ἁρπαγὴν τῆς ἀδελφῆς των ὑπὸ τοῦ ἱερεύλου Ἐλγίνου, ὡς ἀναφέρει ἡ Ἀθηναϊκὴ παράδοσις, ἣν τόσον τρυφερῶς ἐδραματοποίησεν ὁ φίλος κ. Δ. Καμπούργλους εἰς τὴν *Νεράϊδαν* του. Τὸ ἄλγος ὅμως τοῦ κοινοῦ διηρμήνευσαν εὐγλώττως αἱ ἐφημερίδες αἱ συνταχθεῖσαι τότε ὑπὸ ἀνδρῶν πολυμαθῶν καὶ δεδοκιμασμένης ἀξίας.

Ἡ *Ἀθηνᾶ* ἡ συνταχθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ἀντωνιάδου ἔγραφεν:

«Ἀλλ' ὅ,τι πρὸ παντὸς ἐλύπησε καὶ ἔθλιψε πάντας τοὺς φίλους τοῦ καλοῦ καὶ τῆς προγονικῆς ἡμῶν εὐκλείας εἶνε ἡ πτῶσις μιᾶς τῶν μέχρι τοῦδε δεκαὲξ ὑπολειπομένων κολοσσαίων στηλῶν τοῦ Ὀλυμπίου Διός· λείψανον καὶ αὕτη μικρόν, μαρτυροῦν τὸ μεγαλεῖον τοῦ τεραστίου ἐκείνου τῆς ἀρχαιότητος ναοῦ, ἀντέστη εἰς τοιαύτας προσβολὰς καὶ τῆς ἀγριότητος τόσων ἀφιλοκάλων καὶ ἐχθρῶν τοῦ ἑλληνισμοῦ ἐν γένει ἐθνῶν καὶ τῆς φύσεως αὐτῆς· ἀτυχῶς ὅμως καὶ αὕτη, ὕστερον ἀπὸ δύο χιλιάδων ἐτῶν ζωὴν ἕνεκα τῆς ἀκηδείας καὶ τῆς περὶ τὰ καλὰ καὶ ἀρχαῖα μικρᾶς ἐπιβλέψεως τῶν ἀρχόντων μας, ὑπεχώρησεν εἰς τὴν ὁρμὴν τῆς βιαιοτάτης τῆς λαίλαπος προσβολῆς, καὶ οὕτως ἀπὸ τῆς βάσεως ὅπου τὸ ἔδαφος εἶχε πάθει ἀνετράπη καὶ δεκακοτὼ αὐτῆς σπόνδυλοι κατέπεσον ἀνακείμενοι ὁ εἷς ἐπὶ τοῦ ἄλλου καὶ κεῖνται θέαμα εἰς πάντα φιλοθέαμονα καὶ φιλοπράγμονα».

Ὁ *Αἰὼν* δὲ ὁ ὑπὸ τοῦ Ἰω. Φιλήμονος γραφόμενος, ἔτι εὐγλωττότερον ὡς ἑξῆς διηρμήνευσε τὴν κοινὴν θλῖψιν:

«Ἀλλὰ λυπηρότερον πάντων δυστύχημα συνέβη ἡ κατὰ γραμμὴν εὐθεῖαν καταπτῶσις μιᾶς κολοσσιαίας στήλης τοῦ ναοῦ τοῦ Ὀλυμπίου Διός. Εἴδομεν πρηνῆ τὸν γίγαντα τοῦτον αἰώνων εἰκοσιδύο, φέροντά 18 σπονδύλους παμμεγέθεις καὶ θαυμάζοντες ἠσθάνθημεν τί δύναται ἡ δύναμις τοῦ θεοῦ ἐνεργοῦσα εἴτε φυσικῶς εἴτε ἠθικῶς, ἠσθάνθημεν ἂν εἰς τὴν δύναμιν ταύτην ἰσχύωσι ν' ἀντισταθῶσι καὶ αὐταὶ αἱ μὲ τὴν αἰωνιότητα ἀμιλλώμεναι μεγαλουργίαι τῆς ἀνθρωπίνης χειρὸς καὶ διανοίας. Ἡ στήλη αὕτη εἶνε ἡ μεσαία τῶν εἰς διάστημα τι ἀποχωρισμένων τριῶν στηλῶν ἐκ τῆς κεραλίδος τοῦ ναοῦ τοῦ Ὀλυμπίου Διός. Ἰκανὴ βλάβη θλασμάτων ἐγένετο εἰς τινας τῶν σπονδύλων. Μεγαλοπρεπὴ καὶ λίαν σεβαρὰν παρουσιάζει ἡ κολοσσιαία αὕτη στήλη τὴν πτῶσίν της, ὁποία καὶ ὑψωμένη ἐδείκνυτο».

ΚΛΕΩΝ ΡΑΓΚΑΒΗΣ

Πρεσβευτὴς τῆς Ἑλλάδος ἐν Βερολίνῳ.

ΚΛΕΒΕΛΑΝΔ

Πρόεδρος τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν.

Οὐδ' ἡ ποίησις ἔμεινεν ἀμέτοχος εἰς τὴν κοινὴν θλῖψιν. Ὁ Θεόδωρος Ὀρφανίδης συνέθεσε ᾠδὴν μακρὰν εἰς τὴν πεσοῦσαν στήλην, ὁ δὲ Κων. Πῶπ ἐδημοσίευσε τὸ ἑξῆς ἐπίγραμμα:

Τεσσαράκοντα αἰῶνας ἀνηγείρεσο ὦ στήλη,
Κ' εὐμενὲς τὸ μέτωπόν σου εἰς τὰ σύννεφα ὑψοῦτο
Ἀλλ' ὡς εἶδες τὸ πᾶν ὅτι γύρω σου ἐταπεινοῦτο,
Ἔπεσες καὶ σὺ ὀργίλη.

Ἡ θεομηνία δὲ δὲν περιωρίσθη εἰς τὴν Ἀττικὴν· καὶ ἐν Μεσσηνίᾳ κατὰ τὴν αὐτὴν περίπου ἡμέραν λαίλαψ φοβερὰ διαρκέσασα τριάκοντα ὅλας ὥρας κατέστρεψε τετρακισχίλια ἐλαιόδενδρα καὶ ἐπήνεγκε μεγίστην βλάβην εἰς τὰ σπαρτὰ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ἐν γένει. Καὶ ἐγένετο τότε ἡ μελαγχολικὴ παρατήρησις ὅτι κατὰ τὰ ἔτη ἐκεῖνα ραγδαῖαι εἶχον ἐπέλθει αἱ συμφοραί. Τὸ 1850, τὸ φοβερὸν ἔτος τῶν Παρκερικῶν, κατεστράφησαν ἐκ τοῦ ἐκτάκτου ψύχους οἱ ἐλαιῶνες καὶ τὰ ἐσπεριδοειδῆ. Τὸ ἐπιόν ἔτος 1851 ἐπῆλθε σιτοδεία, κατ' αὐτὸ δ' ἐκεῖνο τὸ ἔτος 1852 ἡ ἐσοδεία τῆς σταφίδος ἔπαθε καταστροφήν.

Ἀλλὰ δὲν ἦσαν μόνα ταῦτα τὰ ἐκ τῆς λαίλαπος δυστυχήματα. Τὸ πτωχὸν ἑλληνικὸν ναυτικὸν ὑπέστη ἐξ αὐτῆς ζημίαν σημαντικήν. Τὰ καλλίτερα πλοῖα τοῦ τότε πενιχροῦ στόλου μας ἦσαν δύο κορβέττται ἱστιοφόροι, ὁ *Δουδοβίκος* καὶ ἡ *Ἀμαλία*, ὀνομασθεῖσαι οὕτω πρὸς τιμὴν τοῦ πατρὸς τοῦ Ὄθωνος, τοῦ ἀοιδίμου βασιλέως τῆς Βαυαρίας, καὶ τῆς βασιλίσσης. Καὶ ὁ μὲν *Δουδοβίκος*, οὗ τὸ γηραιὸν σκάφος διατηρεῖται, νομίζομεν, ἐν τῷ Ναυστάθμῳ, χρησιμεῦον ὡς φυλακὴ τῶν ναυτικῶν, ὑπέστη, ὡς εἴδομεν, ζημίας τινὰς ἐκ τῆς καταιγίδος ἐν Πειραιεῖ, ὅπου ἐναυλόχει. Ἡ δὲ *Ἀμαλία* καταληφθεῖσα ἐξ αὐτῆς ἐν τῷ πελάγει ἐναυάγησεν ὑπὸ τὰς ἐξῆς περιστάσεις.

Τὸ πλοῖον τοῦτο κυβερνώμενον ὑπὸ τοῦ Ὑδραίου Ἀναγνώστου Κριεμαδῆ ἤρχετο ἐκ Ναυπλίου κατευθυνόμενον εἰς Πειραιᾶ. Ἔλειπε τότε εἰς τὴν Εὐρώπην χαριν λουτρῶν ὁ βασιλεὺς Ὄθων, ἐπειδὴ δὲ προσήγγιζεν ὁ καιρὸς τῆς ἐπιστροφῆς του, ἐστάλη τὸ πλοῖον εἰς Ναύπλιον διὰ νὰ παραλάβῃ ἐκεῖθεν ἀρκετὴν ποσότητα πυροτεχνημάτων κατασκευασθέντων ἐν τῷ ὁπλοστασίῳ Ναυπλίου, μελλόντων δὲ νὰ καῶσι πρὸς τιμὴν αὐτοῦ. Διότι τότε ἦσαν ἀκόμη οἱ ἀγαθοὶ καιροί, καθ' οὓς ὁ ἡγεμὼν ἐπιστρέφων εἰς τὸ βασίλειόν του ἐτύγχανε πανηγυρικῆς δεξιώσεως. Ἀλλ' εἰς Ναύπλιον ἡ *Ἀμαλία* παρέμεινε πολὺ περισσότερον τοῦ πρέποντος διὰ νὰ ἐπιβιβάσῃ πολλὰς οἰκογενείας ἰδιωτῶν, αἵτινες ἐπερίμενον τὴν διάβασιν τοῦ πλοίου, ὅπως μεταβῶσι δι' αὐτοῦ εἰς Πειραιᾶ. Διότι κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν ἡ συγκοινωνία ἦτο δυσχερὴς καὶ οἱ πλοῖα τῶν ἀτμοκινήτων ἀραιοί, πολλοὶ δὲ ἰδιῶται μετὰ τῶν οἰκο-

γενειῶν των, ὅσοι ἐννοεῖται διέκειντο φιλικῶς πρὸς τοὺς ἐν τοῖς πράγμασιν ἐπωφελοῦντο τῶν ταξειδίων τῶν πολεμικῶν πλοίων ὅπως ταξειδεύσωσιν, ἐξαιτούμενοι καὶ εὐχερῶς λαμβάνοντες τὴν πρὸς τοῦτο ἄδειαν. Ἡ δὲ κακὴ αὕτη συνήθεια κατηργήθη μετὰ τὸ δυστύχημα τῆς *Ἀμαλίας*.

Καὶ ὁ μὲν πλοίαρχος τῆς ἐν λόγῳ κορβέττας ἦτο ἔμπειρος ναυτικός, ἀλλὰ τὸ πλήρωμα ἦτο ἀνεπαρκὲς καὶ ἀνεπιτήδειον εἰς θαλασσοπλοΐαν δι' ἱστίων. Τὸ αἰώνιον ρουσφέτι, ἡ γάγγραινα ἡ ἀνίατος πάσης ἑλληνικῆς πολιτείας συνετέλεσεν οὐκ ὀλίγον εἰς τὴν καταστροφήν, καθότι ἡ κορβέττα κατὰ τὴν ἐκ Πόρου διέλευσίν της ἀπεβίβασεν ἐκεῖ κατὰ διαταγὴν τοῦ ὑπουργείου 30 ναύτας ἐκ τοῦ ἐξ 70 ἀνδρῶν συνισταμένου πληρώματός της. Τὸ δὲ χείριστον ἦτο ὅτι οἱ ἐναπολειφθέντες ἦσαν νεοσύλλεκτοι καὶ ἀγύμναστοι· διότι οἱ ἐμπειρότεροι ἄνδρες τοῦ κανονικοῦ αὐτῆς πληρώματος εἶχον ἐπιβιβασθῆ εἰς τὸ ἀτμόπλοιον **Ὄθων**, ὅπερ εἶχε πλεύσει εἰς Βενετίαν ἀναμένον νὰ παραλάβῃ τὸν ἐπανακάμπτοντα βασιλέα. Οὕτω τὸ πλοῖον καταληφθὲν εἰς τὸν Σαρωνικὸν τὴν νύκτα ὑπὸ τῆς φοβερᾶς θυέλλης δὲν ἠδυνήθη ν' ἀντιστῇ· καὶ οἱ τρεῖς ἱστοί του ἀπεκόπησαν ὑπὸ τοῦ ἀνέμου, δύο δὲ ναῦται ἀπωλέσθησαν. Ὁ πλοίαρχος ἐσκέφθη κατ' ἀρχὰς διὰ τολμηροῦ χειρισμοῦ νὰ διευθύνῃ τὸ πλοῖον εἰς τὴν ἀνοικτὴν θάλασσαν· ἀλλ' ἐκ τῶν γόων καὶ τῶν κοπετῶν τῶν πολυαρίθμων γυναικοπαίδων ἀπεδειλίασε καὶ ἠναγκάσθη νὰ ἐξωθήσῃ αὐτὸ εἰς τὴν ξηράν. Τὸ σκάφος ἐξώκειλε παρὰ τὴν Σαλαμῖνα εἰς θέσιν λεγομένην Περιστέρια, ὅπου μετὰ πολλοῦ κόπου καὶ κινδύνου ἠδυνήθησαν τὴν πρωΐαν ν' ἀποβιβασθῶσιν οἱ ἐπ' αὐτοῦ εὑρισκόμενοι, ἀπωλεσθέντος μόνον τοῦ τροφοδότου, ὀνομαζομένου Βώκου. Σημειωτέον ὅτι ἡ ἀπωλεσθεῖσα *Ἀμαλία* εἶχε προσφάτως ἐπισκευασθῆ ἀντὶ δαπάνης 60 χιλιάδων δραχμῶν, ποσοῦ σχετικῶς σημαντικοῦ διὰ τὰς τότε περιστάσεις.

Ἡ θύελλα τῆς 14 Ὀκτωβρίου 1852 εἶχε καὶ τὰ κωμικά της ἐπεισόδια. Οὕτω τὰ δένδρα τὰ πρὸ τῆς εἰσόδου τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν ἅτινα ἐξερριζώθησαν ὑπὸ τοῦ ἀνέμου διέταξεν ὁ τότε ὑπουργὸς Χρηστίδης ν' ἀναφυτευθῶσιν· ἀλλὰ διὰ τὰ παθόντα δένδρα τοῦ παρακειμένου κήπου, τοῦ περιφήμου Κήπου τοῦ Κλαυθμῶνος, ἐδήλωσεν ὅτι ἔπρεπε νὰ φροντίσῃ ὁ δήμαρχος! Ἡ ἀπόστασις εἶνε δέκα μόνον βημάτων τὸ πολύ, καὶ ὁ Ὑπουργὸς ἠδύνατο νὰ ἐπεκτείνῃ τὴν προστατευτικήν του φροντίδα καὶ ἐπ' αὐτῶν· ἀλλ' ἔπρεπε, βλέπετε, νὰ σωθῇ ἡ ἱερὰ ἀρχὴ τῆς δικαιοδοσίας, ἡ προκαλοῦσα τόσας μωρὰς καὶ ἀηδεῖς συγκρούσεις μεταξὺ τῶν διαφόρων ἀρχῶν τῆς ἑλληνικῆς ὑπηρεσίας.

Καὶ τοῦτο ἀκόμη τὸ ἀστειότερον.

Τὰ ξύλα τῶν καταπεσόντων δένδρων ἐξετέθησαν ὑπὸ τοῦ δημοσίου εἰς πλειστηριασμὸν καὶ κατεκυρώθησαν ἀντὶ δρ. 1,65! Τοιουτοτρόπως ἐνῷ ἡ χώρα μας ὑφίστατο τὴν ἀπώλειαν τὴν ἀνεκτίμητον ἑνὸς λειψάνου τοῦ προγονικοῦ θησαυροῦ, τὴν σημαντικὴν ζημίαν ἑνὸς πολεμικοῦ πλοίου, τὴν μεγίστην βλάβην τῶν προϊόντων τῆς γῆς καὶ τῆς περιουσίας τῶν πολιτῶν, ἡ ἑλληνικὴ κυβέρνησις ἐφρόντιζε νὰ λάβῃ ὡς ἀντιστάθμισμα μίαν δραχμὴν καὶ ἑξήκοντα πέντε λεπτά, ἀπὸ τὰ ξύλα τῶν ἐκριζωθέντων δένδρων, ἅτινα ἠδύναντο κάλλιστα ν' ἀφεθῶσι διὰ νὰ χρησιμεύσωσι πρὸς θέρμανσιν τῶν πτωχῶν. Ὁ φαρισαϊσμὸς οὐδέποτε ἔλειψεν ἀπὸ τὸ Κράτος μας· ἡ κάμηλος καταβροχθίζεται, ἀλλ' ὁ κώνωψ πρέπει νὰ διυλισθῇ.

ΧΑΡΑΛ. ΑΝΝΙΝΟΣ

Η ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

ΠΑΡΑ ΤΟΙΣ ΑΡΧΑΙΟΙΣ ΕΛΛΗΣΙΝ

Περὶ τῆς ἀρχαίας γραφῆς ὁμιλῶν τις ἀνάγκη πᾶσα νὰ ἐντείνῃ πρὸ παντὸς τὴν φαντασίαν, διότι οἱ ὀφθαλμοὶ ὀλίγιστα ἔχουσι νὰ περιεργασθῶσι καὶ ἡ ἀφὴ ἐλάχιστα νὰ θίξῃ. Δυστυχῶς οὕτω ἠθέλησεν ὁ Πανδαμάτωρ Χρόνος,

ὃς φαίνει τἄδηλα καὶ τὰ φανέντα κρύπτεται.

Καὶ ἀπεκάλυψε μὲν οὗτος πολλὰ τἄδηλα ὄντως ἐν τῇ Γλυπτικῇ καὶ τῇ Ἀρχιτεκτονικῇ, πλὴν διὰ τὴν πτωχὴν Γραφικὴν ἰσχνότατον παρέδωκεν ἡμῖν ἐκ τῶν χωμάτων καὶ διὰ τῆς σκαπάνης τὸν ἀμητόν.

Οὐδὲν ἐκ τῶν ἐξόχων ἔργων τοῦ περιφανοῦς Πολυγνώτου, οὐδεμία γραφὴ τοῦ Ζεύξιδος καὶ τοῦ Παρρασίου, οὐδεὶς πίναξ τοῦ Τιμοθέου, οὗ τὸν Αἴαντα καὶ τὴν Μήδειαν ἠγόρασεν ὁ Καῖσαρ ἀντὶ ἡμίσεος περίπου ἑκατομμυρίου, ἢ τοῦ Εὐπόμπου, τοῦ Παμπίλου, τοῦ Ἀπελλοῦ, ἢ τοῦ Πρωτογένους τοῦ Ροδίου, ἕνεκα τοῦ «Ἰαλύσου» τοῦ ὁποίου Δημήτριος ὁ Πολιορκεὺς ἐφείσθη τῆς Ρόδου, οὐδέν, λέγω, ἐκ τῶν ἀριστοτεχνημάτων ἐκείνων περιεσώθη μέχρις ἡμῶν, εἴμεθα δ' ἠναγκασμένοι νὰ ἀναγινώσκωμεν τὰ θαυμαστικὰ τῆς ἀρχαίας τεχνοκρισίας, χωρὶς νὰ δυνάμεθα νὰ ἐξελέγξωμεν τὴν αὐστηρότητα καὶ ὑπερβολὴν αὐτῆς, ἂν καὶ οὐδέποτε ἐν τῷ Ἀρχαίῳ Κόσμῳ ὁ ἔπαινος προσεκτήσατο τὸ ὕψος καὶ τὴν τερατώδη μεγαλομανίαν τῆς ἀμερικανικῆς διαφημίσεως, τῆς ρεκλάμας τῶν συγχρόνων Ἑλλήνων.

Ἀλλ' ἂν δὲν διεσώθησαν ἡμῖν πίνακες ὅλοι καὶ σανίδες ἄρτιαι ἐκ τῆς μεγαλουργοῦ ἐκείνης ἐποχῆς, πλὴν καὶ μόνα τὰ περισωθέντα ψιχία ἱκανὰ εἰσι νὰ δείξωσιν ἡμῖν τὸν λέοντα ἐκ τοῦ ὄνυχος: Ρίψατε ἓν βλέμμα ἐπὶ τῶν ἀπείρων ἀγγείων τῶν διεσπαρμένων ἀνὰ τὰ εὐρωπαϊκὰ Μουσεῖα, διατρέξατε τὴν αἴθουσαν τοῦ ἡμετέρου Κεντρικοῦ, ὅπου ὑπάρχει πλουσιωτάτη αὐτῶν συλλογὴ καὶ θέλετε αἰσθανθῇ μαγείαν, θέλετε σαγηνευθῇ ὑπὸ τοῦ κάλλους τῶν γραμμῶν, ὑπὸ τῆς εὐρυθμίας, ὑπὸ τῆς λεπτότητος καὶ πρὸ παντὸς ὑπὸ τῆς πρωτοτυπίας καὶ μετὰ λόγου καλαισθητικῆς των ἐξεργασίας. Ἐν αὐταῖς ταῖς ἁπλαῖς διακοσμητικαῖς γραφαῖς ἀναβλύζει ὅλος ὁ ἀρχαῖος χυμὸς τῆς λατρείας τοῦ καλοῦ, ἐπὶ τῶν μικρῶν ἐκείνων μορφῶν εἶνε διεσκευασμένη ὅλη ἡ μέθη τῆς Ἑλληνικῆς τέχνης, ὅλη ἡ χάρις καὶ ἡ κομψότης ἡ ἀπέριττος τῶν καλλιτεχνῶν τῆς Ἑλλάδος.

Ἐκεῖνα τὰ σώματα ζῶσι, σκιρτῶσι, σφύζουσι, κινοῦνται, ἀναπνέουσιν. Αἰσθάνεσθε τὴν χεῖρα τοῦ ζωγράφου καὶ οὐχὶ τὸ ὄργανον τὸ χαρακτικὸν ἁπλοῦ καὶ ἀξέστου ἀγγειοπλάστου.

Καὶ τοῦτο εἶνε τὸ χαρακτηρίζον ἰδίᾳ τὰ ἀρχαῖα ἔργα. Διατί συνάπτεται τοιαύτη πάλη περὶ τὴν ἀπόκτησιν τῶν κειμηλίων ἐκείνων, διατί κακουργεῖ ὁ Ἔλγινος; διατί κλέπτουσι καὶ ἁρπάζουσιν ἀσυνειδήτως πρὸ αὐτοῦ οἱ Ρωμαῖοι; διατί τέλος σήμερον ἔτι αἱ λεπταὶ καὶ τόσον εὐπαιδαγώγητοι βρεττανίδες κρύφα ἐκσπῶσι τεμάχια ἐκ γείσου ἢ θριγκοῦ ἀρχαίου ἐπὶ τῆς Ἀκροπόλεως;

Ὦ, συγχωρήσατε τὴν κακουργίαν των καὶ τὴν βαναυσότητά των ταύτην! Τὴν προτιμῶ χιλιάκις ἀπὸ τὴν ἀρετὴν ἐκείνων ὅσοι δὲν τὰ θίγουσιν... ὡς συμβαίνει δυστυχῶς καὶ μὲ πολλοὺς ἐξ ἡμῶν σήμερον, οἵτινες ὁσάκις δὲν τὰ ρυπαίνομεν, ἀλλ' οὐδὲ τὰ πλησιάζομεν κἂν ποτε ἵνα μετὰ ἔρωτος σπουδάσωμεν καὶ ροφήσωμεν τὸν ἀθάνατον χυμὸν τῆς τέχνης των, ὅστις καὶ μετὰ τρεῖς χιλιετηρίδας οὐχὶ μόνον δὲν ἐξηράνθη, ἀλλὰ ζωογονεῖ ἀκόμη τὸν κόσμον ὅλον.

Αἱ *κύλικες* τοῦ Εὐφρονίου, τοῦ Δούριδος καὶ ἄλλων περιφανῶν ἀγγειογράφων θὰ παραμείνωσιν ἐς ἀεὶ ἀπαράμιλλα τῆς κεραμικῆς γραφῆς ὑποδείγματα. Θὰ ὠχριῶσι πρὸ αὐτῶν πάντοτε τοῦ *Σέβρ* τὰ κεράμια καὶ πάσης νεωτέρας βιοτεχνίας παρόμοια πηλουργήματα. Οὐδὲ ἡ πορσελάνη, οὐδὲ ἄλλη τις τελειοτέρα ὕλη θὰ ἀναπληρώσῃ τὸ ἀσύλληπτον ἐκεῖνό τι, ὅπερ μόνη ἡ φυσικὴ καλαισθησία καὶ ἡ ἔμπνευσις τοῦ καλλιτέχνου ἐμφυσῶσιν εἰς τὰ ἔργα τῆς τέχνης!

Ἀλλὰ παρὰ τὰ ἀγγεῖα καὶ αἱ κόραι τῆς Τανάγρας, τὰ περικαλλέστατα ἐκεῖνα καὶ ἐρωτύλα κεραμικὰ δημιουργήματα ὡς καὶ αἱ ἀρχαϊκῆς τέχνης περίφημοι καὶ ὀνομασταὶ ἐπὶ τῆς Ἀκροπόλεως πρὸ ἐτῶν ἀνασκαφεῖσαι κόραι ἢ ἱέρειαι, πρὸς δὲ πολλαὶ μετὰ γραφῶν ἐπιτύμβιοι στῆλαι, κυρίως δὲ ἡ ἐκ νεκρῶν ἀναστᾶσα καὶ τὸ σάβανον τὸ ἐκ τῆς λάβας ἀποτινάξασα Πομπηΐα ὡς καὶ ἔνιαι γραφαί, οἷαι αἱ ἐν Ἐλευσῖνι ὑπὸ τοῦ κ. Φιλίου ἐκσκαφθεῖσαι, αἱ ἐν Κορίνθῳ ἃς ἀντέγραψεν ὁ καθηγητὴς ἡμῶν κ. Λύτρας καὶ τέλος τὰ ἀπειράριθμα ἐν Ρώμῃ ἰδίᾳ Μωσαϊκά, παρέχονται ἡμῖν ἀμυδρὰ μέν, πλὴν ἀσφαλέστατα δείγματα τῆς ἀρχαίας γραφικῆς. Ὅπως δὲ ἐπὶ τῶν ἀγγείων καὶ ἐπ' αὐτῶν θαυμάζει τις οὐχὶ τὸν πλοῦτον καὶ τῶν χρωμάτων τὴν ἀφθονίαν, ἀλλὰ τὴν ἁπλότητα ὑπὸ τῆς ἀπερίττου φυσικότητος ἐμψυχουμένην.

Ζῶσι τὰ *ἔργα ταῦτα*. Ἰδοὺ ἐν ὀλίγαις

λέξεσιν ὅλη ἡ ἰδιάζουσα αὐτῶν ὑπεροχή. Τοὐναντίον τὰ ἔργα τῆς ἀνατολικῆς τέχνης, αἱ γραφαὶ τῶν Χαλδαίων καὶ τῶν Ἀσσυρίων, αἱ τοιχογραφίαι αἱ ἐν τοῖς τάφοις, τοῖς *μασταβά*, της Αἰγύπτου τοσοῦτον ἀφθόνως ἀπαντῶσαι εἶνε νεκραὶ μεθ' ὅλους τοὺς χρωματισμούς των, εἶνε ἄψυχοι, παρ' ὅλην τὴν ἀφθονίαν τῶν παραστάσεων καὶ τῶν μορφῶν. Εἶνε κοσμηματογραφίαι, ὡς αἱ τῶν ἀρχιτεκτονικῶν κτιρίων, ἀποτελοῦσι μέρος ἀναπόσπαστον τοῦ τοίχου. Εἶνε ἀεὶ συμπεφυκυῖαι καὶ συγκεκολλημέναι μετὰ τοῦ κονιάματος, οὐδέποτε ἐκεῖθεν ἀποσπώμεναι, οὐδέποτε αὐτοτελῶς κινούμεναι.

ΑΛΕΞ. ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΥΣ

ΣΤΟΧΑΣΜΟΣ

Κούφια τὰ δένδρα κορμιὰ σὰν μένουν
γέρνουν στῆς γῆς τὰ κρύα στρώματα
δένδρα καὶ φύλλα τὰ περιμένουν
τῆς γῆς τὰ χώματα.

Ξερὸ δενδρὶ κ' ἐγὼ σὰν μείνω
καὶ μαραθοῦν τῆς νειότης μου τὰ χρώματα
κούφιο κορμὶ θὲ ν' ἀπομείνω
στῆς γῆς τὰ χώματα.

Στὴ γῆ τὸ δένδρο σπόρος θὲ νὰ μείνῃ,
θὰ κάμῃ πάλι ρίζες καὶ φυλλώματα
μὰ τὸ κορμί μου πάντα θ' ἀπομείνῃ
στῆς γῆς τὰ χώματα.

ΓΕΩΡ. ΒΟΥΡΒΑΧΗΣ

ΔΙΑΣΗΜΟΙ ΜΟΝΟΦΘΑΛΜΟΙ

Ὅσοι ἔχουν τὴν ἀτυχίαν νὰ εἶνε μονόφθαλμοι, δύνανται νὰ παρηγορηθῶσιν ὅτι ἔσχον ἐνδόξους ὁμοιοπαθεῖς.

Διάσημοι μονόφθαλμοι μνημονεύονται ὑπὸ τῆς ἱστορίας οἱ ἑξῆς:

Ὁ Ἀννίβας, ὁ περιφανὴς στρατηγὸς τῆς Καρχηδόνος, στρατοπεδεύσας ἐγγὺς ἕλους κατὰ τὴν ἐναντίον τῶν Ρωμαίων ἐκστρατείαν του, ἐνόσησε δεινῶς καὶ ἐκ τῆς νόσου του ἀπώλεσε τὸν ἕνα τῶν ὀφθαλμῶν, ὀλίγον πρὸ τῆς ἐν Κάνναις μάχης.

Ὁ Λυκοῦργος, ὁ μέγας νομοθέτης τῆς Σπάρτης, ὅστις, κατὰ τὸ λέγειν τοῦ Πλουτάρχου, ἐτυφλώθη τὸν ἕνα ὀφθαλμὸν διὰ ραβδισμοῦ ἔν τινι στάσει.

Ὁ Φίλιππος, ὁ μέγας βασιλεὺς τῆς Μακεδονίας. Γνωστὴ δὲ εἶνε ἡ αἰτία τῆς ἀπωλείας τοῦ ἑνὸς ὀφθαλμοῦ του. Τοξότης ἐπιτηδειότατος, ὀνόματι *Ἀστήρ*, εὑρισκόμενος ἐντὸς πόλεως πολιορκουμένης ὑπὸ τοῦ Φιλίππου καὶ ἔχθραν προσωπικὴν τρέφων κατὰ τούτου, ἐκφρασθέντος περιφρονητικῶς περὶ τῆς ἱκανότητός του, τὸν ἐτύφλωσε διὰ βέλους, φέροντος ἐπιγραφήν: «Ὁ *Ἀστὴρ* τῷ δεξιῷ ὀφθαλμῷ τοῦ Φιλίππου». Ὁ Φίλιππος ἔρριψε πάλιν τὸ ἴδιον βέλος ἐντὸς τῆς πόλεως μὲ τὴν ἑξῆς ἀπάντησιν: «Ἐὰν ὁ *Φίλιππος* κυριεύσῃ τὴν πόλιν, ὁ *Ἀστὴρ* θ' ἀπαγχονισθῇ». Τοῦθ' ὅπερ καὶ ἐγένετο.

Ὁ Πούβλιος Ὁράτιος Κοκλῆς, ὁ ἀνδρεῖος Ρωμαῖος, ὅστις ὑπερήσπισε μόνος τὴν ἐπὶ τοῦ Τιβέρεως γέφυραν ἐναντίον τοῦ στρατοῦ τοῦ βασιλέως Πορσήνα, καὶ ἀφοῦ ὄπισθέν του οἱ Ρωμαῖοι ἔκοψαν τὴν γέφυραν, ἐρρίφθη εἰς τὸν ποταμὸν καὶ ἐσώθη νηχόμενος. Τὸν ἕνα ὀφθαλμὸν εἶχεν ἀπολέσει εἰς προγενεστέραν μάχην.

Ὁ Σερτώριος, διάσημος ρωμαῖος στρατηγός, ὅστις κατὰ τὴν νικηφόρον ἐναντίον τῶν Μαρσῶν ἐκστρατείαν του, πλειστάκις ἐτραυματίσθη, ἀπωλέσας καὶ τὸν ἕνα ὀφθαλμόν, δι' ὃ, λέγει ὁ Πλούταρχος: «Οὐ μόνον δὲν ἐλυπεῖτο, ἀλλὰ καὶ ἐσεμνύνετο.

Ὁ Βαγιαζὴτ ὁ περίφημος Σουλτάνος, ὁ προσεπικαλούμενος Κεραυνός. Αἰχμαλωτισθεὶς κατὰ τὴν ἐν Ἀγκύρᾳ μάχην καὶ ἀχθεὶς ἐνώπιον τοῦ νικητοῦ του Ταμερλάνου, ἠγανάκτησεν ἰδὼν αὐτὸν ὅτι τὸν παρετήρει ματὰ προσοχῆς καὶ ἐγέλα καὶ τὸν ἐπέπληξεν ὡς καταισχύνοντα οὕτω τὸν θρίαμβόν του. «Δὲν γελῶ διὰ τὴν δυστυχίαν σου, ἀπήντησεν ὁ Τάρταρος, ἀλλὰ συλλογίζομαι πόσον ὀλίγον ὁ Θεὸς λογαριάζει τὴν ἀνθρωπίνην ἰσχύν, ἀφοῦ τὴν ἐνεπιστεύθη εἰς ἕνα μονόφθαλμον, οἷος σὺ καὶ εἰς ἕνα χωλόν, οἷος ἐγώ».

Ὁ Κάμοενς ὁ ἔνδοξος πορτογάλλος ποιητής, ὅστις ἀπώλεσε τὸν ἕνα τῶν ὀφθαλμῶν ὑπὸ βολῆς τουφεκίου, μαχόμενος ἐν Κεούτᾳ ἐναντίον τῶν Μαύρων.

Ὁ Γαμβέττας ὁ διάσημος ρήτωρ καὶ πολιτικὸς ἀνὴρ τῆς ἐποχῆς μας, ὅστις ἐτυφλώθη τὸν ἕνα ὀφθαλμόν, ἐκ παιδιᾶς ἀπροσέκτου συντρόφου του κατὰ τὴν παιδικὴν ἡλικίαν, ἢ κατ' ἄλλους ἐκ σπινθῆρος πεπυρακτωμένου σιδήρου ἀναπηδήσαντος, ἐνῷ παρηκολούθει τὴν ἐργασίαν σιδηρουργοῦ τινος.

Ὁ Νέλσων τέλος, ὁ μέγας Ἄγγλος ναύαρχος. Περὶ αὐτοῦ διηγοῦνται ὅτι κατὰ τὸν βομβαρδισμὸν τοῦ ἐν Κοπενάγῃ δανικοῦ στόλου ὑπὸ τοῦ ἀγγλικοῦ, προὐχώρησε μὲ τὸ πλοῖόν του τόσον τολμηρῶς, ὥστε ὁ διοικῶν τὸν στόλον ναύαρχος διὰ σημείου τὸν διέταξε νὰ ὀπισθοδρομήσῃ. Οἱ ἀξιωματικοί του εἰδοποίησαν περὶ τούτου τὸν Νέλσωνα, ὅστις ὅμως θέσας τὸ τηλεσκόπιον εἰς τὸν τυφλὸν ὀφθαλμὸν προσεποιήθη πρὸς στιγμὴν ὅτι παρετήρει τὰ συνθήματα τῆς ναυαρχίδος καὶ εἶτα ἀπήντησε:

—Δὲν βλέπω κανὲν σημεῖον!...ἐμπρός.

ΤΑ ΔΥΟ ΨΑΡΙΑ

Ὁ περίφημος Ταλλεϋράνδος ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν ἐπὶ τῆς πρώτης Αὐτοκρατορίας, ἐπρόκειτο νὰ παραθέσῃ ἐπίσημον γεῦμα ἐν ἔτει 1806. Παντα τ' ἀναγκαιοῦντα τρόφιμα εἶχον ἀγορασθῆ ἐκλεκτὰ καὶ ἄφθονα· ἔλειπεν ὅμως ὁ ἰχθύς, ὅστις ἦτο ἀπαραίτητος καὶ ὁ ὑπουργὸς ἀνησύχει, ὅτε κατὰ τύχην τοῦ ἀπεστάλησαν ἐκ δύο διαφόρων μερῶν δύο σολωμοὶ ἐξαιρετικοῦ μεγέθους.

Μὴ ὢν λίαν ἐντριβὴς περὶ τὰ ἔθιμα τῆς τραπέζης ὁ Ταλλεϋράνδος παρήγγειλεν εἰς τὸν μάγειρον νὰ παραθέσῃ καὶ τοὺς δύο ἰχθῦς εἰς τὴν τράπεζαν. Ἀλλ' ὁ μάγειρος ἀντέστη ἐν ὀνόματι τῆς τέχνης του διατεινόμενος ὅτι τὸ τοιοῦτο ἦτο παράβασις τοῦ κανόνος. Ὁ ὑπουργὸς ὅμως ὅστις ἤθελεν ὅπως δήποτε νὰ κάμῃ ἐπίδειξιν, ἐπενόησεν, ὡς εὔστροφος διπλωμάτης, εὐφυὲς μέσον, τὸ ὁποῖον ἀνεκοίνωσεν ἐμπιστευτικῶς εἰς τὸν μάγειρον.

Κατὰ τὴν ὥραν τοῦ φαγητοῦ ἐκομίσθη ὁ πελώριος ἰχθὺς εἰς τὴν αἴθουσαν χρυσευμένος ἐντὸς ἀργυροῦ δίσκου καὶ ἡ θέα του παρήγαγε μεγάλην συγκίνησιν εἰς τοὺς προσκεκλημένους. Ὅλοι ἐθαύμαζον τὸ μέγεθος τοῦ ἰχθύος καὶ ἐξέφερον ἐπαίνους καὶ κολακείας.

— Μόνη ἡ Ἐξοχότης Σας ἠμπορεῖ νὰ ἔχῃ τέτοια ψάρια εἰς τὸ τραπέζι!...

— Δὲν ὑπάρχει δεύτερον ὡσὰν αὐτὸ εἰς τὸν κόσμον.

Ὅτε αἴφνης ὁ κομίζων τὸν δίσκον σοβαρὸς θεράπων παραπατεῖ καὶ πίπτει, καὶ ὁ θαυμαστὸς ἰχθὺς κυλίεται κατὰ γῆς.

— Ἀπρόσεκτε! φωνάζει ὁ Ὑπουργός.
Καὶ συνερχόμενος μετ' ὀλίγον προσθέτει:
— Εἰπὲ νὰ φέρουν ἕνα ἄλλον σολωμόν.

Καὶ ὁ ἕτερος ἰχθύς, ὅστις ἦτο ἤδη ἕτοιμος, ἐκομίσθη μετ' ὀλίγον εἰς τὴν τράπεζαν, πρὸς μεγίστην ἔκπληξιν τῶν συνδαιτυμόνων.

ΑΙ ΕΙΚΟΝΕΣ ΜΑΣ

Σχετικῶς μὲ τοὺς Ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνας δημοσιεύομεν ἐν τῷ παρόντι φύλλῳ τὴν εἰκόνα τῶν παριλισσίων μερῶν, ἐν ᾗ διακρίνεται τὸ κατάστημα τῆς Ἐκθέσεως μετὰ τοῦ πρὸ αὐτοῦ ἄλσους, καὶ τὸ πεδίον τῶν Στύλων, μὲ τὸν καταπεσόντα κίονα, περὶ οὗ τὸ εἰδικὸν ἄρθρον μας.

Ὁ Κλέβελανδ, οὗτινος δημοσιεύομεν τὴν εἰκόνα, ὁ πρόεδρος τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς, εἶνε ὁ ἥρως τοῦ τελευταίου ἐπεισοδίου τῆς ἀγγλαμερικανικῆς συγκρούσεως, ὁ ἐκδοὺς τὸ περίφημον διάγγελμα διὰ τὴν ὑπόθεσιν τῆς Βενεζουέλας, τὸ ἀναστατῶσαν τὸν πεπολιτισμένον κόσμον.

Τέλος ὁ κ. Κλέων Ραγκαβῆς εἶνε ὁ γνωστὸς λόγιος καὶ διπλωμάτης ὁ μετὰ ζήλου ἐργαζόμενος ἐν Βερολίνῳ ὅπου ἀντιπροσωπεύει τὴν Ἑλληνικὴν κυβέρνησιν, ὑπὲρ τῆς εὐοδώσεως τῆς ἰδέας τῶν Ὀλυμπιακῶν ἀγώνων.

ΤΑ ΖΙΖΑΝΙΑ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

Οἱ καλλίτεροι μπονομάδες ἀπὸ ὅλους τοὺς δοθέντας ἐφέτος ἦσαν ἐκεῖνος τὸν ὁποῖον μᾶς ἐχάρισεν ὁ καιρὸς — ἡ λαμπρὰ λιακάδα τῆς Πρωτοχρονιᾶς — καὶ ἐκεῖνος τὸν ὁποῖον μᾶς ἐχάρισαν αἱ ἐφημερίδες— μίαν ἡμέραν ἡσυχίας ἀπὸ τὰ ἄρθρα καὶ ἀπὸ τὰς εἰδήσεις των.

Ἠχὼ τῶν μπονομάδων.

Παρουσιάζεται εἰς τὴν θύραν κάποιος μὲ ὄψιν ἀπαισίαν.

— Χρόνια πολλά. κυρά... νὰ ζήσετε !.., δόστε μου κ' ἐμένα τὸ μπαξίσι μου ... Καὶ ὅταν ὅλοι οἱ ἄλλοι σᾶς ἀφήσουν, ἐγὼ ὁ καϋμένος θὰ σᾶς περιποιηθῶ.

—Καὶ ποῖος εἶσαι τοῦ λόγου σου;

— Ὁ νεκροθάπτης!

ΤΑ ΦΩΤΑ

ΤΩΝ ΧΡΥΣΟΚΑΝΘΑΡΩΝ

Καλήμερα, Καλήμερα
καὶ πάντα καλὴ 'μέρα,
κι' ἀς τὸν καλημερήσωμε
κι' αὐτὸν τὸν τραπεζίτην
ποῦ εἰς τὸ Ἄστυ τῶν ῥωμηῶν
μᾶς ἦλθε μιὰν ἡμέρα
καὶ ἔγδυσε κ' ἐρήμαξε
τοῦ καθενὸς τὸ σπῆτι.

*

Ἀφέντη μου, πεντάρεντε
καὶ πρῶτε καβελλάρη,
πέντε νὰ δώσῃς φάσκελλα
εἰς τῶν ρωμηῶν τὰ πλήθη
ποῦ ἄφησεν 'ς τὸ τόπο τους
τὸν κάθε κατεργάρη
νὰ τοὺς ἀλλάξῃ τὸν σταυρὸ
καὶ ἔθιμα καὶ ἤθη!

*

Πολλὰ 'παμε τ' ἀφεντικοῦ
καὶ τῆς κυρᾶς ἀς ποῦμε:
Κυρὰ ψηλὴ, κυρὰ λιγνὴ
κυρὰ μου πρῴην πλύστρα,
ποῦ τἄφερε ὁ διάβολος
μεγάλη νὰ σὲ δοῦμε·
ἐσὺ χρωστᾷς 'ς τῶν Ἀθηνῶν
τὴν κάθε μιὰ μοδίστρα,
κ' ἐμεῖς τὰ χάλια μας αὐτὰ
'ς τὸν φίλτατον συμβίον σας
ποῦ ἦρθε 'δῶ καὶ πλούτισε
καὶ ἄλλαξε τὸν βίον σας!

*

Ἔχεις καὶ κόρη ἔμμορφη
στρατιωτικὸς τὴ θέλει,
νὰ πάρῃ ἀμπέλια ἀτρύγητα
χωράφι τρυγημένο
νὰ τῆς γινῇ ὁ φουκαρᾶς
σὲ κάθε τι κοπέλλι
κι' αὐτὴ νὰ τοῦχῃ τὸ πουγγὶ
παραδοφορτωμένο,
γιὰ νὰ μὴ βλέπῃ πῶς συχνὰ
τὴν ἀλεποῦ φουχτώνει
δι' ὃ κι' ὁ φίλος σύζυγος
κι' ἄλλο τσιμπᾷ γαλόνι!

*

Ἔχεις καὶ γυιὸ 'ς τὴν τράπεζα...
ποῦ παίζουν τὴ ῥολίνα
ὁποῦ νὰ δώσῃ ὁ Θεὸς
νὰ μοιάσῃ τοῦ μπαμπᾶ του
καὶ σᾶν ἐκεῖνον καὶ αὐτὸς
νὰ γδύσῃ τὴν Ἀθήνα
καὶ κάθε μία φαμελιὰ
νὰ φέρῃ ἄνου κάτω!

*

Ἐδῶ ποῦ τραγουδήσαμε
φοῦρνος νὰ μὴ καπνίσῃ
κι' ὁ νοικοκύρης τοῦ σπητιοῦ
κι' ἀλλοῦ φωλιὰ νὰ στήσῃ!

Λεβιαδαν

Ο ΧΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΑΛΑΤΙΟΥ

Εἰς τὸν βοφέα.

Εἶσαι στὴν τέχνη σου δεινὸς
καὶ ξέρεις τὴ δουλειά σου,
μὰ στὸ Παλάτι μοναχὰ
δὲ πέρασ' ἡ μπογιά σου !

*
* *

Εἰς τὸν δημοτ. σύμβουλον Π.

Ἐρρίχτικες εἰς τὸν σουπέ...
κι' οἱ χορευταὶ οἱ ἄλλοι
ἐγύριζαν καὶ εἴχανε
εἰς τὸ στομάχι χάλι.
Οὔτε στιγμὴ δὲν σ' ἄφηκαν
κατόπιν νὰ χορέψῃς
μὴν τύχῃ καὶ... χωνέψῃς !

*
* *

Εἰς τὸν Σακελλαρίδην.

Τὸ σκέπτομαι καὶ ἀπορῶ
πῶς δὲν μπορεῖς νὰ καταφέρῃς
γιὰ νὰ πηγαίνῃς στὸ χορὸ
μὲ τόσα... χυρικὰ ποῦ ξέρεις !

ΑΒΔΗΡΙΤΗΣ

ΤΟ ΙΤΑΛΙΚΟΝ ΘΕΑΤΡΟΝ

Μέρα νύκτα τραγουδᾶμε
Τροβατόρε καὶ Τραβιάτα
Μὰ τὴν νύκτα σὰν δειπνᾶμε
Βρίσκομ' ἀδειανὰ τὰ πιάτα.
Do re si fa sol fa mi
Καὶ πεινᾶμε γιὰ ψωμί.

Ἄχ ! πῶς 'γείναν αἱ Ἀθῆναι !
—Τί εἶν' ἡ Forza del Destino!—
Νὰ ψοφᾷμ' ἀπὸ τὴν πεῖνα !
Ποῦ αἱ δόξαι μας ἐκεῖναι
Do re mi fa sol la si
Ποῦχαμε δουλειὰ χρυσῆ ;

Τώρα κ' ἡ Καβαλερία
Δυὸ παράδες πειὰ δὲν πιάνει
Καὶ περνοῦμε μὲ τὰ κρύα
Ἀπ' τοῦ Τσόχα στοῦ Ἀσλάνη
Do re mi la sol si la
Μέρα νύχτα σὲ μπελᾶ.

Κακορρίζικη Λουτσία,
Φαβορίτα ξεπεσμένη,
Ἀπὸ τὴ φιλομουσία
Ὡς ἀνταμοιβὴ σοῦ μένει
Do re mi si la fa sol
Μία σοῦπα ἀπὸ φασυλ.